

Høring – NOU 2019: 18 Skattlegging av havbruk

Bjugn og Ørland Næringsforum avgir med dette følgende uttalelse til høring av

NOU 2019:18

Skattlegging av havbruk:

Bakgrunn og status

-Viktigste bidrag fra næringen er og må være at vi driver bærekraftig, utvikler industrier, bidrar til investeringer og arbeidsplasser langs kysten. Skattlegging må derfor også innrettes slik at det bidrar til at norsk næring sikres konkurransekraft og lønnsomhet. Norsk næringsliv må levere på at vi har noen fortrinn, og disse må aktivt nyttiggjøres for å utvikle industri og regioner.

Samtidig må næringen bidra til å skape lokal aksept. Dette skjer i tillegg til å skape arbeidsplasser ved at driften utøves på en måte som er miljømessig bærekraftig både lokalt og globalt, og ved at næringens bruk av arealer gir inntekter til de kystsamfunn som avser disse.

I dag betaler havbruksbedriftene selvsagt alle ordinære skatter og avgifter. I tillegg betaler næringen markedspris for vekst.

Veksten i næringen reguleres ut fra en trafikklysordning hvor kysten deles inn i 13 produksjonsområder. Ut fra en vurdering av lusepåvirkning mellom havbruk og villaks gis disse rødt (nedtrekk i produksjon), gult (stand by) eller grønt (6% vekst). Det gjennomføres vekstvurderinger annethvert år. Veksten selges fra myndighetene annethvert år, og inntektene går til Havbruksfondet.

Havbruksfondet er relativt ny ordning og bidrar til en bedre fordeling av inntektene innbyrdes mellom de kommuner som avsetter areal. 60% av inntektene går til vertskommunene ut fra hvor stor andel av biomassen de er vertskap for, 10% til vertskommunene ut fra tilrettelegging av nytt areal, 10% til fylkene ut fra samme vurdering og 20% til staten.

Ved første reelle kjøring av ordningen i 2018 ga dette 2,7 milliarder til kommunene og fylkeskommunen. I 2019 ble det gitt inntekter knyttet til arealfaktoren for salget året før. Dette ga 450 millioner. I 2020 er det ny hovedkjøring og vi venter i disse dager på fargeleggingen. Utover våren vil salgsrunden bli gjennomført.

Mange av vertskommunene har satt stor pris på den nye ordningen. Den genererer utvilsomt store inntekter til kommunene. Men de har vært kritiske til at den er avhengig av vekst, og har derfor etterlyst en lokal skattlegging i tillegg.

Mindretallet i NOU 2019:18 Skattlegging av havbruk har ønsket å videreføre ordningen med Havbruksfondet, men har pekt på at den bør videreutvikles slik at utbetalingene blir mer forutsigbare og ved at det vurderes hvordan fondet kan gis inntekter i perioder uten vekst. Mindretallet besto av representantene til LO, NHO og KS.

Havbruk er den viktigste verdiskapende eksportnæringen både i Trøndelag og mange andre kystsamfunn. Det er kjernen i en omfattende næringsklynge med et stort antall leverandørbedrifter. For nye Ørland kommune utgjør havbruksklyngen en stor del av grunnlaget av sysselsettingen i næringslivet, og enda større andel målt i verdiskaping. Havbruket har gitt utviklings- og vekstmuligheter for mange kystsamfunn som tidligere opplevde tilbakegang og fraflytting.

ØNF og BNF er enig med mindretallet i havbruksskatteutvalget om at betaling for ny produksjonskapasitet bør kanaliseres til Havbruksfondet og primært tilgodese kommunene som tilrettelegger arealer og infrastruktur for næringen. Gitt de store svingningene i inntektene til Havbruksfondet vil vi anbefale en modell hvor utbetaling utjevnes over flere år, slik at Havbruksfondet i større grad får den fondsliknende konstruksjonen det var tiltenkt. I praksis er vederlag for vekst nå blitt en betydelig inntekt for mange kommuner, og må kunne anses som en leie av sjøareal. Vi er åpen for at Havbruksfondet kan tilføres midler gjennom en modell for leie av areal ved sviktende inntekter til fondet. Dette vil ha sin parallell til bruk av arealer på land, hvor bruker enten må kjøpe areal eller betale leie for bruk av arealet.

BNF og ØNF vil sterkt advare mot at det innføres grunnrenteskatt, produksjonsavgift eller andre nye særskatter på lakseproduksjon i Norge. Vi er enig i at tildeling av ny vekst bør skje til markedsverdi, enten dette skjer ved auksjon, eller i en kombinasjon med fastpris som i 2018.

Flertallets forslag betyr at Norge som eneste land i verden innfører en særskatt som dette på sin matproduksjon, samtidig som det skjer en sterk teknologisk utvikling både innenfor landbasert og havbasert oppdrett. Dette er en utvikling som gjør det mulig å produsere atlantisk laks over store deler av verden, og mye nærmere de store markedene. I forhold til norske kystdistrikter og norsk havbruksnæring vil det være en sjanseseilas å innføre en grunnrenteskatt som gjør at det relativt sett vil bli mye mer lønnsomt å produsere laks i andre land enn i Norge.

Med hilsen

Tor Langvold

Styreleder BNF

Silje Nasset

Daglig leder ØNF